

กิจกรรมถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เรื่อง การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

วันที่ 23 กรกฎาคม 2555

ณ ห้องประชุมชั้น 2 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คุณเอื้อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภัทรา โกไศยกานนท์

คุณอำนวย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงแข สุขโข

คุณประสาน นายสุนทร เจริญจื้อ

คุณกิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เจษฎา กิจเกิดแสง

คุณลิขิต นายถาวร อ่อนละอ

คุณวิศาสตร์ นายฉัตรชัย ศรีสม

บันทึกการเล่าเรื่อง

เรื่อง การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

วันที่ 23 กรกฎาคม 2555

ณ ห้องประชุมชั้น 2 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ผู้เล่า	รายละเอียดของเรื่อง	สรุปความรู้ที่ได้
ผศ.เจษฎา กิจเกิดแสง	เรื่องการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 9 มทร. โดยให้คุณกิจของ 9 มทร. ซึ่งมีแนวปฏิบัติที่ดีของแต่ละแห่งมาเล่าถึงแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โดยมีรายละเอียดของแนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้ 1. ทุก มทร. มีแนวคิดว่าการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมที่ดีต้องมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงแต่ละ มทร. ไม่เหมือนกัน บาง มทร. งานศิลปวัฒนธรรมเป็นส่วนย่อยๆ ซึ่งไม่มีหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบโดยตรง สรุปคือไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในโครงสร้างของมหาวิทยาลัย - มทร. แต่ละแห่งไม่มีโครงสร้างงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ในโครงสร้าง โดยตรงของมหาวิทยาลัยทุกมหาวิทยาลัยเหมือนกัน คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านศิลปวัฒนธรรมจะจัดตั้งขึ้นแล้วไปแฝงอยู่ในสำนักงานอธิการบดี - มทร. ที่มีหน่วยงานรับผิดชอบด้านศิลปวัฒนธรรมชัดเจน จะมีบทบาทสำคัญและจะได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องตามพันธกิจที่กำหนดโดยควรมีหน่วยงานกลางรับผิดชอบงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของ มทร. แต่ละแห่งในภาพรวมของมหาวิทยาลัย ซึ่งแต่ละ มทร. มีหน่วยงานรับผิดชอบ ดังนี้ 1) มทร.พระนคร เป็น กองศิลปวัฒนธรรม 2) มทร.ล้านนา เป็น มทร. ที่เข้มแข็งจัดตั้งเป็นศูนย์วัฒนธรรมศึกษา 3) มทร. อื่น ๆ งานศิลปวัฒนธรรม สังกัดอยู่กับสำนักงานอธิการบดี 4) บาง มทร. สังกัดอยู่กับกองพัฒนานักศึกษา สำนักงานอธิการบดี 2. ทุก มทร. มีระบบกลไกการดำเนินงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตามวงจร PDCA โดยหากมีระบบ PDCA งานก็ดำเนินไปได้สำเร็จเพราะงานจะเป็นไปตามวงจร PDCA ซึ่ง มทร. ทุกแห่งมีอยู่แล้ว เพราะต้องตรวจประเมิน ในการตรวจประเมินผู้ประเมิน จะดูตรงส่วนนี้ว่าทุก มทร. ทุกหน่วยงานต้องมีระบบกลไก มีขั้นตอนที่จะทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม หลังจากที่ได้แลกเปลี่ยนความรู้กันซึ่งทุกแห่งก็มีเพราะรองรับการตรวจประเมิน 3. ควรมีการบูรณาการงานศิลปะและวัฒนธรรม เข้ากับการเรียนการสอนสอดแทรกเข้ากับในวิชาการสอนให้หลายหลาย ซึ่งในวิชาใดที่สามารถสอดแทรกได้ก็ควรสอดแทรกในเนื้อหาที่สอน ซึ่ง มทร. แต่ละแห่งมีแนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้ 1) มทร.ศรีวิชัย โดยคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มีการถ่ายทอดบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง อาหาร การกิน เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ซึ่งมีการบูรณาการงานศิลปวัฒนธรรมเข้าด้วยกันได้ทั้งสิ้น 2) มทร.ตะวันออก เน้นทางด้านการเกษตร ซึ่งได้สอดแทรกในเรื่องของประเพณีด้านการเกษตรเข้าไปในเรื่องของการปลูกข้าว นอกจากจะให้นักศึกษารู้จักการปลูกข้าวแล้วจะมีการสอดแทรกในเรื่องของการทำขวัญข้าว การดำนา การลงแขก แทรกลงในวิชาการเกษตร ซึ่งนักศึกษาจะได้เรียนรู้ถึงประเพณีทางด้านการเกษตรอีกด้วย	แนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานเรื่องทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 1. แต่ละ มทร. ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมโดยตรง โดย มทร. ที่มีหน่วยงานรับผิดชอบด้านศิลปวัฒนธรรมชัดเจน จะมีบทบาทสำคัญและจะได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการทางศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องตามพันธกิจที่กำหนด ดังนั้นจึงควรมีหน่วยงานกลางรับผิดชอบงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของ มทร. ในภาพรวมของมหาวิทยาลัย 2. ทุก มทร. มีระบบกลไกการดำเนินงานตามวงจร PDCA เนื่องจากต้องรับการตรวจประเมิน ซึ่งในการตรวจประเมินของผู้ประเมิน นั้นจะพิจารณาตรงส่วนนี้ว่าทุก มทร. ทุกหน่วยงานต้องมีระบบและกลไก ให้มีการขับเคลื่อนขั้นตอนที่จะทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 3. การบูรณาการงานศิลปะและวัฒนธรรม เข้ากับการเรียนการสอนสอดแทรกเข้ากับวิชาการสอนให้

	3) มทร.กรุงเทพ ก็เช่นเดียวกัน คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ด้าน อาหาร การกิน เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม 4) มทร.ธัญบุรี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ได้สอดแทรกการบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนในวิชาด้านสถาปัตยกรรม ซึ่งมอบงานให้นักศึกษาสถาปัตย์สถาปัตยกรรมที่เก่าแก่ โบราณ และมีการพานักศึกษาไปแหล่งที่มีอาคาร สถาปัตยกรรมที่เก่าแก่ โบราณ เพื่อให้ นักศึกษาได้สังเกตภาพซึ่งเป็นการบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนและยังเป็นการอนุรักษ์ โบราณสถานได้อีกด้วย 5) มทร.พระนคร ในการตรวจประเมินมีทุกคณะที่มีการบูรณาการเข้ากับการเรียน การสอน 6) มทร.รัตนโกสินทร์ ในนามคณะวิศวกรรมศาสตร์ สอนการผลิตสื่อที่เกี่ยวข้องกับ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ในวิชาการสอนของอาจารย์ 4. มีการบูรณาการงานศิลปวัฒนธรรมกับกิจกรรมนักศึกษาและกิจกรรมของ มทร. ทุก แห่ง - ส่งเสริม สร้างสรรค์ อนุรักษ์ แลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีกับต่างชาติ - นำงานศิลปวัฒนธรรมสอดแทรกไว้ในทุกกิจกรรมของนักศึกษา - ส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในแต่ละภูมิภาคที่เป็นที่ตั้งของ มทร. - จัดเวทีการประกวดให้นักศึกษาได้แสดงผลงานทางศิลปวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนา - มีการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมในระดับภูมิภาคกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาค อาเซียน สุระดบันนาชาติ อาทิ มทร.อีสาน กับ สปป.ลาว - มีการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อเผยแพร่กิจกรรม นักศึกษา 5. ควรมีการบูรณาการงานศิลปะและวัฒนธรรมเข้ากับการวิจัย เพื่อทำให้งานด้าน ศิลปวัฒนธรรมเป็นที่สนใจและได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยแต่ละ มทร. ได้ดำเนินงาน ศิลปวัฒนธรรมบูรณาการเข้ากับงานวิจัย ดังนี้ 1) วิจัยเรื่องน้ำอบไทย มทร. กรุงเทพฯ 2) วิจัยเรื่องอาหารไทย มทร. ศรีวิชัย 3) วิจัยเรื่องวิถีชีวิตในแต่ละชุมชนที่ มทร. มีพื้นที่ตั้งอยู่ 4) วิจัยเกี่ยวกับผ้าไทย 5) วิจัยเกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้านในแต่ละท้องถิ่น 6. มีการบูรณาการงานศิลปะและวัฒนธรรมเข้ากับการบริการวิชาการสู่สังคมโดยนำผล จากการเรียนการสอน การวิจัย สู่การบริการวิชาการงานศิลปวัฒนธรรมสามารถเผยแพร่สู่ชุมชน และสามารถสร้างรายได้ได้ด้วยและตามที่เสนองานวิจัยก็จะมีสอนทำ อาทิ - สอนการทำน้ำอบไทย - สอนการทำตุ๊กตาชาววัง - สอนการทำอาหารพื้นบ้าน และจัดสำหรับอาหาร - สอนการทำขนมไทย - สอนการผลิตสื่อทางวัฒนธรรมเผยแพร่ให้กับสังคม ทั้งในเรื่องของ ศิลปวัฒนธรรม งานวิจัย จะทำให้งานศิลปวัฒนธรรมแพร่หลายขึ้น	หลากหลาย 4. มีการบูรณาการงาน ศิลปวัฒนธรรมกับกิจกรรม นักศึกษา และกิจกรรม 5. ควรมีการบูรณาการงาน ศิลปะและวัฒนธรรมเข้ากับการวิจัย เพื่อทำให้งานด้าน ศิลปวัฒนธรรมเป็นที่ยอมรับ 6. มีการบูรณาการงาน ศิลปะและวัฒนธรรมเข้ากับการบริการวิชาการสู่สังคม โดยนำผลจากการเรียน การสอน การวิจัย สู่การบริการ วิชาการซึ่งผลงาน ศิลปวัฒนธรรมสามารถ เผยแพร่สู่ชุมชนและสามารถ สร้างรายได้ 7. ให้มีหน่วยงานกำกับ ติดตาม รวบรวมผลงาน ศิลปวัฒนธรรม เพื่อสร้าง ฐานข้อมูล องค์ความรู้ เผยแพร่ผลงาน ศิลปวัฒนธรรม 8. การนำเทคโนโลยี ผสมผสานกับงาน ศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้งาน ศิลปวัฒนธรรมคงอยู่อย่าง ยั่งยืน 9. ส่งเสริมผลงาน ศิลปวัฒนธรรมให้เป็นที่ ยอมรับในระดับชาติ นานาชาติ 10. นำผลงาน ศิลปวัฒนธรรมมาสร้างให้ เกิดรายได้เชิงพาณิชย์
--	---	--

	7. ให้มีหน่วยงานกำกับ ติดตาม รวบรวมผลงานศิลปวัฒนธรรมเพื่อสร้างฐานข้อมูลองค์ความรู้เผยแพร่ผลงานศิลปวัฒนธรรม ยกตัวอย่างที่ มทร.สุวรรณภูมิ มีฐานข้อมูลและมีการรวบรวมผลงาน ถ่ายทอดความรู้ทางศิลปวัฒนธรรม และ มทร.สุวรรณภูมิ ได้ริเริ่มทำและให้ทุก มทร. ได้นำข้อมูลเข้าไปใส่ไว้เพื่อรวบไว้เป็นฐานข้อมูลเดียวกันให้แต่ละ มทร. สามารถสืบค้นข้อมูลได้ สามารถบันทึกตั้งแต่ข้อมูล วิดีโอ และภาพได้ 8. ควรมีการนำเทคโนโลยีผสมผสานกับงานศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้งานศิลปวัฒนธรรมคงอยู่ ยั่งยืน โดยมีการจัดทำ 1) การผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทางศิลปวัฒนธรรม เช่น มทร.รัตนโกสินทร์ 2) ทำฐานข้อมูลทางศิลปวัฒนธรรม 3) เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมผ่านเว็บไซต์ 9. ส่งเสริมให้มีผลงานศิลปวัฒนธรรมเป็นที่ยอมรับในระดับชาติ นานาชาติ 1) ส่งเสริมการประกวดผลงานศิลปวัฒนธรรม ทุกด้าน 2) ส่งเสริมงานวิจัยเกี่ยวกับงานศิลปวัฒนธรรม 3) ส่งเสริมให้บุคลากร คณาจารย์เป็นวิทยากร กรรมการตัดสินผลงานศิลปวัฒนธรรม 4) ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่แลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมกับต่างประเทศ 10. นำผลงานทางด้านศิลปวัฒนธรรมมาสร้างรายได้ในเชิงพาณิชย์ งานศิลปวัฒนธรรมเป็นงานที่ไม่ต้องลงทุน สามารถสร้างรายได้ได้ อาทิ มทร. บางแห่งได้นำงานศิลปวัฒนธรรมมาสร้างให้เป็นรายได้คือ 1) มทร.ศรีวิชัย การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 2) มทร.พระนคร รับงานจัดดอกไม้แบบไทยในพิธีมงคลสมรส จัดตกแต่งดอกไม้ในการต้อนรับผู้นำประเทศ 3) มทร.ตะวันออก สอนการทำนาแก่นักเรียนและบุคคลภายนอก 4) มทร.อีสาน จัดให้มีการนวดแผนไทย	
--	--	--

การถอดบทเรียนการเรียนรู้ด้วยการวิเคราะห์หลังการปฏิบัติ

After Action Review (AAR)

1. เป้าหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้คืออะไร

เป้าหมายคือการได้รับความรู้จากการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมจากกิจกรรมเครือข่ายการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

2. สิ่งที่ได้รับเป้าหมายคืออะไร เพราะอะไร

ได้รับความรู้จากปัจจัยความสำเร็จในแต่ละ มทร. ในเรื่องการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

3. สิ่งที่ไม่บรรลุเป้าหมายคืออะไร เพราะอะไร

ไม่มี

4. สิ่งที่เกิดความคาดหวังคืออะไร

ได้รับความรู้เรื่องการทำมาตรฐานศิลปวัฒนธรรม

5. คิดกลับไปทำอะไรต่อ

บูรณาการศิลปวัฒนธรรมกับการเรียนการสอน